

Alpe kot baterije za Evropo?

Soteska Rena pod mestom Ilanz/CH: možna lokacija za hidroelektrano

Odgovor alpskih držav na izzive, ki jih prinaša energetska preobrat, so nove črpalne hidroelektrarne. To pa hkrati pomeni tudi zapostavljanje varstva narave in energetske učinkovitosti.

Na seznamu se je znašla soteska Rena, švicarski veliki kanjon in pokrajina nacionalnega pomena, prav tako pa še 13

drugih lokacij. Švicarska vlada je namreč aprila objavila seznam lokacij, kjer bi lahko gradili velike hidroelektrarne. Vladna stran vidi potenciale predvsem v črpalnih hidroelektrarnah, saj naj bi te energijo dobavljale ravno v času, ko ni sonca oz. ne piha veter - potrebe po energiji so namreč velike. Sicer pa Švica ni edina alpska država, ki načrtuje gradnjo novih črpalnih hidroelektrarn.

Od vodnega stolpa do akumulacijskega jezera Evrope

Kot je razvidno iz skupne izjave treh držav, stavita na črpalne hidroelektrarne tudi Avstrija in Nemčija, ki poleg Švice želita postati "zelena baterija" v srcu Evrope. V ta namen naj bi v Švici poenostavili in pospešili postopek pridobivanja dovoljenj za gradnjo elektrarn in napeljavo električnih vodov. Vse to velja tudi za Bavarsko. V Bavarski strategiji za vodno energijo, ki je bila sprejeta februarja, je zapisano, da bo treba v prihodnje pri presoji razmerja med interesi vodne energije in varstva okolja večji pomen pripisati energetske oskrbi in varstvu podnebja. Bavarska namerava do leta 2021 z vodno energijo pokrivati 17 odstotkov porabe energije, kar pomeni, da bo treba proizvodnjo vodne energije povečati za 14 odstotkov.

Za energetska preobrat je nujen kulturni preobrat. Energetska preobrat pa ne bo uspešen, če bo prišlo le do nadomeščanja enega energetskega vira z drugim, opozarja Društvo za varstvo gorskega sveta v svojem stališču do Bavarske strategije za vodno energijo. "Za energetska preobrat potrebujemo predvsem tudi 'kulturni preobrat', kar zadeva naše ravnanje z energijo". To pomeni, da bo treba temeljito spremeniti porabo energije ter energetska intenzivnega blaga in storitev. Za Bavarsko je na primer Zveza za varstvo narave izračunala, da bi lahko na ta način do leta 2030 privarčevali 38 odstotkov električne energije.

Viri in več informacij na:

www.stmug.bayern.de/umwelt/wasserwirtschaft (de), www.vzsb.de/pdf/VzSB_20120421_SN_Bayr (de), www.news.admin.ch/NSBSubscriber/message (de), www.20min.ch/schweiz/news/story (de), www.20min.ch/schweiz/dossier/atomenergie (de), www.news.admin.ch/message/index (de)

Vsebina

[Alpe kot baterije za Evropo?](#)

[Nova solidarnost med Alpami in metropolami](#)

[Alpska konvencija: Italija za, Švica še vedno proti](#)

[Na pohod s CIPRO!](#)

[Volk, ris in medved, dobrodošli!](#)

[Podnebne spremembe so prizadele tudi rastline](#)

[Kratkovidnost prometnih ministrov](#)

[Onesnaženost zraka s finim prahom na območju Alp](#)

[Za sonaravni turizem v Alpah!](#)

[Prireditve](#)

[Saj ni res, pa je!](#)

Stališča CIPRE

Nova solidarnost med Alpami in metropolami

Italijanska metropola Milano: potrebujemo novo solidarnost med alpskim prostorom in velemesti na alpskem obrobju.

Različni politični akterji so se odločili na zemljevid umestiti alpsko makroregijo. Z vzpostavitvijo alpske makroregije se strinja tudi CIPRA, a le pod jasnimi okvirnimi pogoji, obenem pa ponuja možnost ozaveščanja preostale Evrope o problemih alpskega prostora. Na pobudo Alpske konvencije so sicer nastajale mrežne organizacije, kot je Omrežje občin "Povezanost v Alpah", vendar pa uresničevanje Alpske konvencije v posameznih državah ne zadostuje. Tako se je zdaj pojavila nova pobuda z nedoločenim ciljem: Alpe kot makroregija. Predlog prihaja iz EU. Makroregija naj bi regijam brez fiksnih političnih in administrativnih meja pripomogla k obvladovanju skupnih izzivov, pri čemer bi to pomenilo sodelovanje brez novih inštitucij, nove zakonodaje in dodatnih sredstev.

Vlaka, ki pelje proti alpski makroregiji, ne želi zamuditi nihče. A vprašanje je, kam natančno pelje ta vlak, kdo določa hitrost njegove vožnje, kolikšna je cena vozovnice? Številna vprašanja so odprta. CIPRA je o tem zavzela svoje stališče in v razpravi aktivno sodeluje: makroregionalna strategija je lahko priložnost za ozaveščanje Evrope o temah, značilnih za alpski prostor. Problemi Alp pa zadevajo tudi okoliške metropole, zato je nujno potrebna solidarnost med vključenimi akterji znotraj alpskega loka in zunaj njega.

Na vlaku, ki pelje proti alpski makroregiji, mora zato Alpska konvencija imeti svoj prostor. Kar je bilo doseženo s tem edinstvenim mednarodnim sporazumom, je treba upoštevati kot minimalni standard varstva, zahteva po trajnostnem razvoju pa mora biti postavljena tudi razširjeni alpski regiji.

Viri in več informacij na: www.cipra.org/sl/presse/sporocilo-za-medije

Alpska konvencija: Italija za, Švica še vedno proti

Osrednja zahteva prometnega protokola Alpske konvencije: okolju prijazen promet v večji meri preusmeriti na železnico.

Potem ko je Italija presenetljivo ratificirala osem od devetih protokolov Alpske konvencije, je sedaj ostala samo še Švica. A ta protokolov ne potrebuje, so prejšnji teden sporočili iz švicarske vlade: švicarska politika je tako trajnostno usmerjena kot v nobeni drugi alpski državi. V skupnosti alpskih držav sta bili doslej dve črni ovci: Italija in Švica. Državi se namreč že dve desetletji otepata ratifikacije protokolov Alpske konvencije. 5. maja je v Italiji začelo veljati devet protokolov. Z uspešnim lobiranjem je špediterskim krogom zaenkrat iz ratifikacije uspelo izvzeti prometni protokol. Lobisti namreč zatrjujejo, da bi prepoved gradnje novih avtomobilskih cest na območju Alp pomenila, da se obstoječe ceste ne bi smele več obnavljati, to pa bi predstavljalo tveganje za varnost, pa tudi za gospodarstvo! Prometni protokol bi poleg tega še negativno vplival na konkurenčnost. Italija naj bi bila edina država, ki

mora tovor v Evropo prevažati prek gorskih prelazov. Sicer pa bi prometni protokol lahko pospešil sprejetje politične odločitve Italije, da se končno loti preusmerjanja prometa s cest na železnico. Tako danes Italija še naprej spodbuja drage železniške projekte, kot sta projekt gradnje železniške proge med Lyonom in Torinom ali baznega predora pod Brennerjem. Za to, da bi prevoz tovora dejansko preusmerili na železnico, pa ni ne politične volje ne jasne strategije. Švica pa tako strategijo ima in njena prometna politika celo na evropski ravni določa merila za urejanje področja vsealpskega tovornega prometa. Tako je vsaj ponovno izjavila švicarska zvezna vlada 23. maja v odgovoru na poslansko vprašanje in zato naj Švici protokolov ne bi bilo treba ratificirati. Edino vprašanje je, kaj ovira vzorno Švico, da kot "najboljša v razredu" protokolov ne začne uporabljati kot veljavno pravo.

Viri in več informacij na:

www.umwelt.bz.it/presse/alpenkonvention (de), www.alpconv.org/de/newsevents/press (de), www.parlament.ch/d/suche/seiten/geschaefte (de), <http://trasportocommerciale.it/2012/03/26> (it), www.anita.it/news_dettaglio.asp?id=771 (it), www.ilfattoquotidiano.it/2011/11/05 (it)

Novice iz CIPRE

Na pohod s CIPRO!

Na pohod 'Alpine Power' z družino: skupaj s CIPRO po Alpah.

V znamenju šestdesetletnice CIPRE se poleti vsem, ki se navdušujejo nad pohodništvom, odpira možnost za osebno spoznavanje sodelavcev CIPRE in alpskega sveta, če se le bodo udeležili katere od čezmejnih večdnevni pohodniških tur po alpskih državah. Zaključno dejanje pohoda bo na Alpskem tednu v švicarskem Poschivau. Pohod se bo začel julija v Sloveniji, nato pa bodo sledile vsakokrat tridnevne akcije v Italiji, Avstriji, Franciji, Švici, Lihtenštajnu in Nemčiji. Kot zahteva geslo "Živeti v Alpah", bodo pohodnike po Alpah spremljali sodelavci CIPRE, ki se bodo "na domačem terenu" prelevili v lokalne vodnike, in udeležence sproti seznanjali z zanimivostmi o posamezni regiji, Alpah in tudi projektih članskih organizacij.

Pohod "Alpine Power" bo organiziran v okviru praznovanja 60-letnice CIPRE, udeleži se ga lahko vsakdo. Posamezne etape pohoda so različno zahtevne, za večino pa je dobra kondicija le potrebna.

Viri in več informacij na: www.cipra.org/sl/60-let/

Novice iz Alp

Volk, ris in medved, dobrodošli!

V Švici bodo lovci, ovčarji in naravovarstveniki sodelovali pri reševanju vprašanj, povezanih z volkom, medvedom ali risom. Še zlasti je v Apneniških Alpah dobrodošel ris. Švicarska lovška zveza JagdSchweiz, organizacija Pro Natura, švicarska ovčjerejska zveza in WWF Švica so se nedavno sporazumeli o skupnih načelih in ciljih za ravnanje z medvedom, risom in volkom. Štiri združenja namreč že dve leti iščejo skupni imenovalac v konfliktu, ki se pojavlja med interesi človeka in živali, rezultat njihovih prizadevanj pa je zdaj dokument, ki vsebuje štiri načela, štiri cilje in šest področij delovanja. Eden izmed doseženih ciljev je naravna vrnitev in naravno širjenje omenjenih živalskih vrst na območju Švice. Bilo je doseženo tudi soglasje, da "je pri etabliranih staležih velikih zveri v primeru škode možen regulativni odstrel, če je seveda zagotovljeno preživetje staleža." Na ta način bi omogočili sobivanje živinoreje, lovstva in velikih zveri.

Lovci bodo podprli naselitev risa tudi na območju Apneniških Alp v Avstriji. Vrnitev te živali lovci spodbujajo v sodelovanju z naravnim parkom Apneniške Alpe. Da 90 odstotkov prebivalcev Zgornje Avstrije podpira njihova prizadevanja, je razvidno iz ankete, ki je bila objavljena aprila.

Nasprotno pa so v Franciji maja odobrili odstrel enajstih volkov. Odstrel volkov bo v letu 2013 opravil pooblaščen lovec, če bo ta živalska vrsta ogrožala zaščitene črede. Odlok uporabljajo v dvanajstih francoskih departmajih, med drugim v departmajih Visoke Alpe in Isère. Lansko leto je bilo izdano dovoljenje za odstrel šestih živali.

Viri in več informacij na: [www.pronatura.ch/wolf\(de\)](http://www.pronatura.ch/wolf(de)), [www.actumontagne.com/newsletter-news_2161\(fr\)](http://www.actumontagne.com/newsletter-news_2161(fr)), www.kora.ch/news/archiv/20120510_Kalkalpen, [www.loup.developpement-durable.gouv.fr\(fr\)](http://www.loup.developpement-durable.gouv.fr(fr))

Podnebne spremembe so prizadele tudi rastline

Segrevanje površja ogroža biotsko raznovrstnost v Alpah. Habitati izginjajo, zajedavci pa ogrožajo celotne gozdove, se glasita ključni ugotovitvi dveh nedavno objavljenih študij s tega področja. Naraščajoče temperature in sušna poletja ugodno vplivajo na razvoj zalubnikov, ki ogrožajo smrekove gozdove. Kot so odkrili znanstveniki Univerze v Padovi, ki so alpske gozdove raziskovali v letih 1994-2009, ti zajedavci uničujejo oskrbovanje drevesa z vodo. Škoda za gozdarstvo in ekosisteme je tudi do sedemkrat večja, kot če bi bile smreke zasajene zunaj njihovega dejanskega življenjskega prostora. Poleg tega omogoča zalubnikom manjša količina padavin, da preživijo tudi v višjih legah.

Druga študija pa je ugotovila, da podnebne spremembe povzročajo počasno izginjanje rastlin, ki rastejo v višjih alpskih legah: 40 odstotkov rastlin visokogorskega sveta se bo v bližnji prihodnosti znašlo na območjih, ki niso primerna za trajno preživetje. Le dolga življenjska doba teh rastlin in njihova sposobnost razmnoževanja s pomočjo stolona upočasnijeta proces izumrtja. Zlasti občutljivo se na podnebne spremembe odzivajo endemične vrste, torej rastline, ki so prisotne samo v določenem delu Alp. Tri od štirih vrst teh rastlin bodo izgubile vsaj 80 odstotkov svojega življenjskega prostora, ker se pač ne morejo preseliti v območja z zanje primernejšimi podnebnimi razmerami.

Viri in več informacij na: [www.springerlink.com/content/v58n0206126p1840\(en\)](http://www.springerlink.com/content/v58n0206126p1840(en)), [www.greenreport.it/_new/index\(it\)](http://www.greenreport.it/_new/index(it)), [www.spiegel.de/wissenschaft/natur\(de\)](http://www.spiegel.de/wissenschaft/natur(de)), [www.nature.com/nclimate/journal/vaop\(en\)](http://www.nature.com/nclimate/journal/vaop(en))

Kratkovidnost prometnih ministrov

Kot so pred kratkim odločili prometni ministri alpskih držav, naj bi bila višina cestnine v prihodnje odvisna od števila tovornih vozil na avtocestah. V Alpski iniciativi so prepričani, da je učinkovita politika preusmerjanja prometa s ceste na železnico povsem drugačna. Prve dni maja so prometni ministri alpskih držav dosegli soglasje, da si je treba za uporabo koncepta TOLL+, tj. cestne pristojbine za prečkanje Alp, katere višina je odvisna od povpraševanja, prizadevati tudi v prihodnje, saj bo to zagotovilo obvladovanje problematike tranzitnega prometa v Alpah. Omenjena pristojbina bi morala biti v prometnih konicah višja. V primerjavi z drugimi instrumenti, npr. z alpsko tranzitno borzo, naj bi bile, kar zadeva izvedljivost tega instrumenta za upravljanje prometa, pravne ovire oz. neskladnosti manjše kot pri drugih analiziranih instrumentih, so zapisali prometni ministri v skupnem dokumentu z naslovom Ministrski zaključki iz Leipziga. Nasprotno pa je Alpska iniciativa prepričana, da so manjši tudi učinki sistema TOLL+ na preusmeritev prometa, saj dajatve ne bodo dovolj visoke, da bi zaradi njih dosegli razbremenitev cest in prevoz tovora z železnico. To bi ustvarilo le še večjo zamudo pri preusmerjanju prevozov s ceste na železnico. Vsealpski instrument, s katerim bi omejili težak tovorni promet, želijo ministri uvesti, a ne prej kot leta 2025. Ali povedano z drugimi besedami: prometni ministri so v Leipzigu sprejeli odločitev, da ne sprejmejo nobene odločitve.

Konec leta 2011 je več alpskih regij v okviru projekta iMonitraf! zahtevalo uvedbo alpske tranzitne borze. In kot ugotavlja tudi ena od študij projekta, je prav alpska tranzitna borza najučinkovitejši instrument za preusmeritev prometa s ceste na železnico.

Viri in več informacij na:

www.alpeninitiative.ch/web/alpeninitiative, www.news.admin.ch/NSBSubscriber/message (en), www.alpentransitboerse.ch/web/alpentransit (de), www2.gov.si/upv/vladnagradaiva-12.nsf

Onesnaženost zraka s finim prahom na območju Alp

Onesnaženost zraka s finimi prahom je izziv predvsem za alpske doline. V nadaljevanju sledi povzetek rezultatov francoske študije o onesnaževanju zraka na podeželju. Kot ugotavlja študija (Particul'Air), ki jo je spomladi objavil francoski urad za okolje in energijo (Agence de l'Environnement et de la Maîtrise de l'Energie - ADEME), je onesnaženost s finim prahom prizadela zlasti alpske doline. Predmet raziskave je bilo devet vasi v osmih regijah, med njimi tudi Lescheraines v bližini Chambéryja v departmaju Savoja. Najpomembnejši razlog za pojav finega prahu na dolinskem dnu je sežiganje biomase, torej lesa za ogrevanje in rastlinskih odpadkov. Do povišanih koncentracij delcev prihaja v zimskih mesecih, ko se onesnaževala zaradi nastanka temperaturnih inverzij zadržujejo pri tleh. Kakovost zraka v Lescherainsu je tako 30 do 70 dni v letu pomanjkljiva oz. slaba.

Francoski urad zato priporoča zamenjavo individualnih sistemov za ogrevanje s sistemi skupnega ogrevanja, poleg tega pa tudi zmanjšanje emisij iz cestnega prometa in industrijskih odpadnih plinov. Ukrepi za zmanjševanje obremenitve zraka oz. okolja s finim prahom se na lokalni ravni izvajajo postopoma, tako kot npr. z akcijskim načrtom v dolini Arve. Seveda pa se bo treba reševanja problematike onesnaženosti zraka lotiti na celotnem alpskem prostoru.

Viri in več informacij na: <http://ademe.typepad.fr/files/cp-particulair-280212> (fr), www.atmo-rhonealpes.org/site/News/voir (fr)

Za sonaravni turizem v Alpah!

Preživljanje prostega časa in oddiha v naravi je zelo priljubljena dejavnost, vendar pa za sonaravni turizem nimamo na voljo standardov kakovosti, ki bi veljali za celotno območje Alp. To naj bi se zdaj spremenilo. Katerih oblik turistične ponudbe za preživljanje prostega časa in oddiha v naravi si želijo turisti, kaj storiti, da bi turizem ustrezal družbenim in ekološkim potrebam - na ta in številna druga vprašanja bo poskušal odgovoriti projekt NaTouCert, ki ga izvaja Visoka tehnična šola v Rapperswilu v St. Gallnu/CH, in je v ta namen že začela izvajati anketo na celotnem območju Alp. Projekt bo trajal tri leta, končni rezultat pa bo seznam standardov kakovosti za sonaravni turizem na območju Alp, na podlagi katerih bo mogoče ugotavljati, kaj lahko turizem stori za biotsko raznovrstnost habitatov in pokrajin ter kako lahko turizem sofinancira varstvo narave in pokrajine.

Več informacij o anketi in projektu:

http://ilf.hsr.ch/uploads/pub/anketi_naravni, www.ilf.hsr.ch/uploads/tx_hsrpm/Flyer (de)

Priveditve

Sejem/tr: 6. Mednarodni festival alpskega cvetja. 30.5.2012 – 2.6.2012. Bohinj. Jezik: de, en, it, sl. Organizira: Turizem Bohinj, Bohinjska Bistrica/SI. [Več o tem »](#)

Konferenca/kongres: "Trajnostno načrtovanje mobilnosti za uspešne lokalne skupnosti". 4.6.2012. v veliki sejni dvorani Mestne hiše MOL, Mestni trg 1, Ljubljana. Organizira: Slovenska platforma za trajnostno mobilnostSI. [Več o tem »](#)

Konferenca/kongres: Konferenca o odpadkih in embalaži. 4.6.2012. Ventovarna, Masarykova 17 v Ljubljani. Jezik: sl. Organizira: Akademija Okoljskega komuniciranja, Društvo Planet ZemljaSI. [Več o tem »](#)

Demonstracija/akcija: Fotonatečaj: Prinesi kos neba s seboj v dolino. 1.6.2012 – 26.6.2012. Jezik: sl. Organizira: Planinsko Društvo Maribor Matica, Maribor/SI. [Več o tem »](#)

43. Regierungschefkonferenz der ARGE ALP. 28.6.2012 – 29.6.2012. Bad Ragaz/ Schweiz. Jezik: de. Organizira: Amt der Tiroler Landesregierung, Innsbruck/AT. [Več o tem »](#)

Saj ni res, pa je!

... na 1.900 metrih nad morjem najprej pokušati izbrane ribje jedi, nato pa v udobni postelji v enem od 38 razkošno opremljenih apartmajev poslušati glasove divjih živali - to se obeta na prelazu Colle di Tenda, kjer nekdanjo trdnjavo s 50 milijoni evrov preurejajo v hotel s štirimi zvezdicami.

Projekt na francosko-italijanski meji prav nič ne zaostaja za imenitnimi turističnimi središči v švicarskih in italijanskih gorah. Objekt premore lastno žičnico, solarij na strehi, v hiši je tudi muzej, nedaleč pa sta dva naravna rezervata. Gost, naveličan neokrnjene narave, si bo v zgradbi lahko ogledal tudi filmsko predstavo. Grand Hotel pa si, kar zadeva trajnostni razvoj, nove točke nabira še naprej: bodoči gostje bodo v hotel prispeli v najkrajšem času, denimo v dvanajstih minutah iz Montecarla, v sedemnajstih iz Nice. Dame in gospode bo namreč do hotelskih vrat pripeljal kar helikopter...

Viri: www.grandhotelcoldetende.com